

Motion till riksdagen 2020/21:2791

av **Marléne Lund Kopparklint och Sofia Westergren (båda M)**

Anonyma vittnesmål vid fall med gängkriminella och organiserad brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett system med anonyma vittnesmål bör införas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan 2015 har 30–40 personer skjutits till döds per år. Mer än en fördubbling än åren innan. Skjutningar på öppen gata, sprängningar, påverkanshot, misshandel, rån etc. Sverige avviker kraftigt från övriga Europa när det gäller organiserad brottslighet/gängkriminalitet, sett till de nyckeltal som man använder. Regeringens punktinsatser hjälper föga, bevis för det utgörs av dagliga rapporter från media men framförallt brottsstatistiken. Gängkriminaliteten och dess revirkrig har inte bromsats. Socialarbetare och blåljuspersonal trycks ut från utsatta som områden, där de utsätts för hot och våld av kriminella gäng som är verksamma där. Arbetsmiljön är under all kritik, och man kan fråga sig hur mycket våra samhällsbärande tjänstepersoner och deras nära och kära ska behöva stå ut med. För att krossa gängkriminaliteten som utvecklats i Sverige, senaste åren måste vi först och främst börja resonera utifrån aspekten att gängkriminalitet är en lukrativ affärsmodell och att vissa gängkriminella vill leva enligt denna modell. Vi måste se till att statusen de bär på, kör omkring i och bor i avlägsnas. Deras lojala nätverk måste luckras upp och deras möjligheter till inkomst ska stoppas.

Vi måste införa förbud mot statusmarkörer på anstalter. Brottsprovokation som arbetsmetod måste tillåtas. Samhället måste begränsa och ta ifrån tillgångarna från kriminella om man inte kan redovisa vart de kommer från. Bidragsutbetalningar måste granskas genom att sekretessen undanröjs mellan olika myndigheter.

Ett nytt system med anonyma vittnesmål ska prövas. Enligt statistik från Domstolsverket fick år 2017, 704 brottmålsförhandlingar i tingsrätten, ställas in pga. vittnen som

inte dök upp. År 2016 var det 584 förhandlingar som tvingades ställas in av samma skäl. Orsaken till att vittnen uteblir varierar givetvis men det skulle kunna bero på att utvecklingen av gängkriminalitet med dess tystnadskultur och våldskapital bidrar till rädsla för hot. Detta innebär inte bara ett hot mot vår demokrati utan också en stor samhällskostnad då en inställd rättegång innebär en genomsnittskostnad på drygt 11 000 kronor, enligt Riksrevisionen som gjorde en kartläggning år 2010. Med statistiken år 2017 skulle kostnaderna för 704 inställda brottmålsförhandlingar motsvara 7,7 miljoner kronor (ej inräknat kostnadsfördyringar). Med den utveckling vi idag ser med gängkriminaliteten måste det ske en förändring. Inte bara när det gäller utökat vittnesskydd utan att man också ska kunna tillämpa anonyma vittnesmål i särskilda undantagsfall, exempelvis brottmål där det finns en koppling till gängkriminalitet och organiserad brottslighet.

Det ska finnas möjlighet att vittna anonymt i fall med allvarlig brottslighet såsom gängkriminalitet.

Marléne Lund Kopparklint (M)

Sofia Westergren (M)